

A Természettudományos és Matematikai Szakterületi Habilitációs Bizottság értékelési rendszere szakmódszertani kutatók minősítésére

A Kari Habilitációs Bizottság előírásának megfelelően a Természettudományos Oktatásmódszertani Centrum (TTOMC) elkészítette habilitációs értékelési elveit szakmódszertanos oktatók számára, amelynek kettős szerepet szán:

- I. A habilitációra jelentkező kollégákat e nyilvános szempontok segíthetik a kérelem benyújtása időszereúségének megítélésében;
- II. A habilitációs folyamat során az értékelési rendszer figyelembevételét ajánlja az eseti Szakértői Bizottságoknak is. Az eseti Szakértői Bizottságnak kötelessége a számszerű követelményeken túl a teljesítmény minőségének gondos mérlegelése is.

Általános irányelv, hogy a szakmódszertani habilitáció annak ítéhető oda, aki

- 1) jelentős, nemzetközi színvonalú szakmódszertani kutatómunkát végez a természettudományok, a matematika, illetve a környezeti nevelés területén,
- 2) részt vesz a természettudományos vagy matematikai tanárképzésben, kiemelten a szakmódszertani képzésben és a képzés folyamatos fejlesztésében, valamint
- 3) jelentős hatást fejt ki a hazai (vagy nemzetközi) köznevelésre, kimagasló tehetséggondozó, felzárkóztató vagy tudománynépszerűsítő munkát végez.

Szakmai követelmények a habilitációs kérelem dokumentumaival kapcsolatban

1. A pályázó nyújtsa be **tudományos publikációinak teljes listáját**, világosan különválasztva egyrészt a tudományos fokozat megszerzése előtti és utáni időszakot, másrészt az I. és II. mellékletben felsorolt tudományos és oktatási közlési típusokat. Az MTMT összefoglaló táblázatát mindenképpen csatolni kell. A tudományos fokozat megszerzését követő tudományos tevékenységet bemutató összefoglalásban a pályázó egyértelműen fogalmazza meg a **többszerzős együttműködésben elért eredményekhez** való személyes hozzájárulását.

2. A jelölt oktatói-tudományos nevelői teljesítményének megítéléséhez adja meg:

- azoknak a szakmódszertani jellegű **kurzusoknak, tanár-továbbképzéseknek, mentorképzéseknek a listáját**, amelyeket a vizsgált időszakban oktatott, fejlesztett, amelynek tantárgyfelelőse volt, hozzá segédanyagokat készített;
- azoknak a képzésekkel kapcsolatos **honlapoknak az elérhetőségét**, amelyeket szakmailag a jelölt gondoz;
- az általa vezetett és **országos**, illetve **kari díjazásban részesült TDK-dolgozatoknak**, az eredményesen megvédett **szakdolgozatoknak** a listáját;
- azokat a **doktori cselekményekre** vonatkozó információkat (a tevékenység helyszínéül szolgáló felsőoktatási intézmény, a diák neve, a téma megnevezése, időpont), ahol témavezetőként, társtémavezetőként, opponensként vagy bizottsági elnökként, tagként működött közre.

3. A pályázónak egyértelműen meg kell adnia, hogy a **köznevelést fejlesztő** (tantervkészítés, tananyagfejlesztés, oktatási segédanyagok létrehozása), **tehetséggondozó, felzárkóztató vagy tudománynépszerűsítő tevékenységek** közül melyikben végzett kimagasló munkát, és röviden mutassa be a munka jellegét.

4. A pályázó mutassa be a **szakmai és egyetemi közéletben kifejtett tevékenységét**, ehhez adja meg:

- azoknak a hazai vagy nemzetközi konferenciáknak a felsorolását, amelyek megszervezésében szervezőként vagy vezetőként vett részt;
- azoknak a tudományos folyóiratoknak a felsorolását, ahol szerkesztőbizottsági tagként vett részt;
- azoknak a tudományos vagy egyetemi testületeknek, bizottságoknak a nevét, amelyek munkájában tagként, titkárként vagy elnökként vesz részt.

A habilitációs eljárás során az alábbi tevékenységek kerülnek pontozásra, melynek minimum értéke az alábbiak szerint alakul:

Tevékenység	Elvárt minimum pontszám
1. Tudományos produktivitás	10–25 pont*
2. Felsőoktatásban végzett, elsősorban szakmódszertani oktatási tevékenység	30 pont
3. Köznevelést befolyásoló, tehetséggondozó, felzárkóztató és tudománynpszerűsítő tevékenység	30 pont, amelyből legalább 20 pontot az egyik tevékenységekörből kell szerezni
4. Szakmai és egyetemi közéletben való részvétel	5 pont

*Az egyes szakterületek eltérő publikációs súlyozása miatt szakterületenként eltérő minimum pontszám adható.

A fenti tartalmi vonatkozásokban tapasztalt esetleges hiányosság esetén az adott szakterület habilitációs bizottsága élni kíván a habilitációs kérelem kiegészítésére vonatkozó jogával.

D) A tudományos tevékenység teljesítménymutatói és a habilitációs eljárás indíthatóságának kapcsolódó küszöbfeltétele

1. A jelölt tudományos tevékenységének alátámasztásához elvárás a publikációs teljesítmény bemutatása. A habilitációs eljárás indításához szükséges, az adott szakterületen elfogadható folyóiratok címét, az elvárt publikációk számát és pontozással történő súlyozását az egyes szakterületek a szakterület publikációs sajátosságai alapján eltérő módon határozzák meg és azt az I. mellékletben rögzítik az alábbiak szerint:

- Az 1. melléklet 1. pontjába sorolják fel azokat a szakspecifikus folyóiratokat, amelyekben a tudományos fokozat elnyerése után megjelent közlemények beszámíthatók;
- az 1. melléklet 2. pontjában sorolják fel azokat a hazai és nemzetközi konferenciákat, ahol az előadott előadások anyagából született, konferenciakötetben megjelent publikációk elfogadhatók.

2. Elvárás legalább egy sikeresen elnyert tudományos pályázat témavezetése, melyek közé beszámítható az összes (legalább egy éves időtartamra szóló, nyilvánosan meghirdetett versenyben elnyert) hazai és nemzetközi posztdoktori pályázat is. Elfogadható a pályázó tehetséggondozó vagy tudománynpszerűsítő tevékenységéhez kapcsolódó rendszeresen (legalább 3 éven keresztül, nem feltétlenül összefüggő időszakban) elnyert pályázat is.

Elfogadható olyan tananyagfejlesztő vagy országos szintű, a köznevelés megújítását szolgáló pályázat is, amelyben a jelölt nem volt témavezető, de meghatározó szerepet (pl. alprojekt vezető, intézményi, kari koordinátor) játszott.

II) Az életpálya során a felsőoktatásban kifejtett oktatói és előadói működés teljesítménymutatói

A szakterületi habilitációs bizottságok a habilitációt kérelmezők oktatási tevékenységét a kutatási teljesítménnyel egyenértékűnek várja és az eljárás elindítását az alábbi minimumfeltétel teljesüléséhez köti:

1. Legalább 8 szemeszter tanárképzéshez kapcsolódó, a tanrendben szereplő és megtartott, elsősorban szakmódszertani oktatási tevékenység, amelybe beletartozhat a gyakorlóiskolai vezetőtanári tevékenység is;

2.a. Legalább 8 tanárszakos hallgató szakmódszertani témában eredményesen befejezett szakdolgozói tevékenységének vezetése VAGY

2.b. legalább 1 hallgató eredményesen befejezett doktori tevékenységének vezetése, társtémavezetése és emellett legalább 4 tanárszakos hallgató szakmódszertani témában eredményesen befejezett szakdolgozói tevékenységének vezetése. A doktori témavezetés lehet diszciplináris témájú, de kiemelten támogatjuk a módszertani jellegű témák vezetését.

Az 1. és a 2. a. vagy 2.b. pont egyéb tevékenységgel nem váltható ki.

A további elfogadható oktatói tevékenységeket és a hozzájuk tartozó relatív súlyfaktorokat szakterületenként a 2. melléklet részletezi.

III) Köznevelésre kifejtett hatás, tehetséggondozó és tudománynépszerűsítő tevékenység teljesítménymutatói

A habilitációs eljárás megindításához minimumfeltétel a teljes életpálya során a 3. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó 30 pont megszerzése. A pályázónak a 3 tevékenységtípus közül egyikben kiemelkedő teljesítményt kell nyújtania. Ennek megfelelően legalább 20 pontot az egyik tevékenységkörből kell szereznie.

IV) Az EHSZ 25. paragrafusában szereplő egyéb bírálati szempontok értelmezése, a teljesítmény számszerűsítése nélkül

a) Tudományos ismereteinek átfogó jellege

A pályázó szakirodalmi alkotó, valamint oktatói tevékenységének spektruma, multidiszciplináris kutatásokban, illetve oktatási programok kidolgozásában és megvalósításában való részvétele vizsgálendő meg a pályázati anyag alapján.

b) A szakmai és egyetemi (kari) közéletben való részvétel

A 4. mellékletben adott felsorolás tekinthető a felsőoktatás szempontjából közvetlen értékordozó közéleti tevékenységként

Szakmai követelmények a habilitációs értekezéssel kapcsolatba

A habilitációs kérelemhez mellékelni kell a *habilitációs értekezést*, amely a doktori fokozat megszerzése óta végzett szakmódszertani témájú kutatások, fejlesztések eredményeinek

összefoglalását tartalmazza egységes, önmagában érthető rendszerben vagy lehet egy új értekezés is a szakmódszertan területén. Az elbírálásnál előnyt jelent, ha a bemutatott eredmények a gyakorlatban is alkalmazható jelleggel bírnak, esetleg már kipróbálásra is kerültek a köznevelésben vagy a tanárképzésben.

Az értekezés terjedelme 40 000–120 000 karakter (kb. 20–60 oldal) legyen, ami nem tartalmazza az ábrákat, a táblázatokat és a függelékeket sem. Az értekezésre vonatkozó esetleges egyéb formai követelményeket az adott szakterület habilitációs bizottsága határozza meg.

Szakmai követelmények a habilitációs és a tudományos előadással kapcsolatban

1) Hallgatók előtt tartandó **habilitációs előadásként** csak a tanárszakok képzési rendjéhez kapcsolódó, **szaktudományi** vagy **szakmódszertani kötelező előadás** választható. A megfelelő előadásoknak a tanrendbe vételéről a habilitációs eljárás időszakában a jelölt köteles gondoskodni.

2) **Tudományos előadásként kizárólag szakmódszertani** természettudományos vagy matematikai **téma** választható. Az előadás angol nyelvű részének az egész előadáson belüli arányát az egyes szakterületek határozzák meg.